

Tabellio

sacramentorum si contrafaciat sit irregularis: Rñ. fm Inno. 7 Ho. q n 3 extra de de. ex. mi. si celebrat. Talia enim non sunt ordinis: qz laici principat sacramentis 7 pferunt sacra.

¶ Vbi tpus ponit sine pñitione: vt cum qs sine tps pñitione bñficijs puaat: ppetua puaatio intelligit. vt. L. de pe. l. seruus. p hoc facit qd s. dixit pator. qz paria sunt que suspēdi: ppetuo: 7 simpliciter. Qd nota.

Tabellio est publica

¶ Persona: bñs officij scribēdi instra ad faciendū fidem.

¶ Vtrū clericus possint exercere officij tabellionatus: Rñ. fm Ray. clericis i sacris ordinibus pstitutis est penit' interdictū. 7 si illud habeat ad dimittendū appellatū p subtractionē bñficiij appellatiōne postposita. extra ne de. vel mo. sicut. Et quo inferit ibi Panoz. qz tabellio effectus clericus non perdit ipso facto tabellionat' officij. Si enim eis debet interdictū officij. ergo illud non pdiderunt. Idē videt in tabellionibus effectis religiosis: vt p religioz non pdiderint officij: s; exercere non debet nisi in cā heretis. ter. est notabilis in. c. vt officij. de here. li. vi. Sicut in tabellionibus effectis decanionibus v' aduocatis: qui p supueniētiā dignitat' non pdūt officij: s; illud exercere non debet.

¶ Et p hoc inferit ad aliā. q. An clericus effectus tabellio pdat eipso clericat' pnuilegiū et bñficiū: Rñ. Panoz. de mēte Jo. an. vbi s. q nō. Ratio ē Sicut enim p supueniētiā clericat' non pdūt tabellionat': saltē in habitu: vt in dicto. c. sicut. 7 in. d. c. vt officij. ita p supueniētiā tabellionat' nō d' pdūt clericat' v' bñficiū: qz ista nō sunt incōpassibilia saltē in habitu.

¶ Quare aut phibeat clericis hoc officij exercē. dicit Panoz. q hoc est pmo: qz hoc officij dicit velle: cū tabellio dicit seru' public': vt in. c. ij. d. vsuris. li. vi. secūdo qz hoc ē officij seculare. Tunc d' seru' public' a seruēdo oibz.

¶ Vtrū clericus possit exercere hoc officij i causis ecclesiasticis et spūalibus corā iudice ecclesiastico: Panoz. pcludit q aut corā papa seu ei' curia hoc officij exercet. 7 ē admittend'. marie si a papa habuit hoc officij. Mā papa admittēdo: vel ei hoc officij tribuēdo: videt est habitare. ar. in. l. idēz vulpianus. ff. de ex. tu. Aut i alia curia: 7 tūc aut habet ppetētiā salaria. 7 dicerē q nō: cū indistincte phibeat in. d. c. sicut. qz vt dicit glo. ibi. est qdā gen' negociatiōis qd phibeat clericis. c. ne de. vel mo. c. j. Aut indiget: 7 tūc arbitro: eos admittēdos. et sic pñt iura diuersa ad pcordiā reduci.

¶ An aut clericus q nō est i sacris possit hoc officij exercere: Jo. an. in dicto. c. sicut. videt velle q sic p ter. ibi q facit mētionē d' pstitutis i sacris. do. An. videt velle hoc verū nisi hēat bñficiū. s; Panoz. dicit eū nō pōderasse dictū Jo. an. Et dicit q ille ter. videt in dñū. Mā phibeat clericis i sacris i puaatiōe bñficiōz. ergo nō pcedit i mōntz quātūcū. qz sint bñficiati. Posset tñ dici q h accipiunt sacri ordines iargo mō p oibz ordinibus q idubitatē sa-

cri sunt. vt notat. rrrr. di. i sum. Sed vbi bñficiū nō sufficeret posset hoc exercere. Māz talis nō pōt dici bñficiat'. ar. c. ij. de trāsl. pla.

¶ Sed qd si clericus i sacris nō hz bñficiū: Rñ. Panoz. q pōt hoc officij vti. imo plus dicit Jo. an. q hoc officij nō phibeat p se: s; causatine s; p subtractionē bñficiij. Et p hoc p3 q nō p' indistincte clericis i sacris phobibet hoc officij. Et hoc placet Panoz. vt possit vti si nō hz bñficiū: cuz possit tūc exercere negociatōez honestā.

¶ Quid si clericus de facto: hoc statuto nō obstatē fecit instrū. Māquid teneat. Inno. dicit q si fecit instrū anteq' ē interdictat' tenet. sec' si postea. Et pōt esse rō fm Jo. an. q interdictio officij: interdicit e' executio. ar. de appel. c. pastoral. als hec interdictio eēt delusoria. S; ipse Jo. an. tenet q sine pcedat interdictio sine nō valere instrū. l3 pvari possit bñficio. Mōnet q: ibi hec sola pena imponit. vñ aliā inuenire nō debem'. De. de an. ipugnat hoc dictū Jo. an. qz pene appositio: in actu a iure phibito nō cōfirmat actū i inhibitionē attentatū. vt notat Bar. in. l. p'or. ar. ff. de no. op. nū. vñd melior rō videt fm eā. p dicto Jo. an. q annullatio instrū eēt ppter carentiā fidei nō pccernit ipm clericū: s; ptes qb' phibitio nō est facta. Et p hoc forte nō esset malā distinguē fm eū. qz si publice p edicta solēnter publicata sit facta interdictio clericis: ita q potuit verisimil' trāire i nōciā ppli: nō valebit instrū. als sec'. sicut obseruat in pdigo: cui bonoz admistratio ē interdicta. vt. l. is cui bonis. ff. de v. ob. Et Panoz. videt pcludere q clericus aut interdictus si cōficiat instrū: tenent. ex quo tolerabat in officio rōne publici officij. Si vō fuit clericus p superiorē interdictus: 7 tūc aut palā 7 publice. 7 non valebit instrū eēt: qz gesta rōne publici officij post interdictū superioris nō tenet: vt in. c. veritat'. de dolo 7 cōtu. Nec pōt allegari tolerātia: ex quo publice emanauit phibitio. Aut interdictū nō fuit publice factū. 7 tūc tenet in p iudicium phibitū vt possit beneficio puaari: vt in. d. c. sicut. Sed gesta rōne publici officij tenet: saltē q ad ignoātes. videt de hoc s. Absoluto. j. 7 Cōfessio. iij.

¶ Vtrū tabellio pstitutus a laico possit sup ecclesiasticis pficere instrūmēta: Rñ. Panoz. vbi s. q sic. Et hoc videt sentire Bar. in. l. j. ff. de of. pcd. 7 in. l. cūctos ppos. L. de sum. tri. vbi firmat notariū pstitutū a pncipe posse cōficere instrū de volūate partū in alieno territorio. Idē Bar. in. d. l. cūctos ppos. vbi plus sentit q etiā nō pstitutus a pncipe: s; p statutū loci: poterit inter subditos in alieno territorio hoc officij exercere: qz hoc officij notarij nō hz iurisdictionē annerā: s; est qdā officij qd pōt exerceri sine iurisdictionē 7 sine distinctionē territorij. Idē in notario creato ab impatore: vt possit cōficere instrū i terris ecclie. Idem tenet do. An. in. c. p venerabilē. qz si sint le. S; Panoz. vltra alios adducit ter. in. c. qz. de vsu. li. vi. vbi in cā ecclesiastica seruus public'. Et sic notari' laicus stipulat. secūdo adducit. c. cuz dilect'. de fi. instrū. vbi pseruēdo pñe p' dari hāc p'atez officij di instrūmēta als nō habēt: cui' instrū faciūt fidē

Testamentū. j. Fo. CCXLIII.

in vtroq; foro.

Utrum epus possit in ecclesiasticis constituitur de ricu tabellione. Rn. fm Ray. pot p tota diocesim sua cui cura oim e commissa. x. q. j. regeda. Et si fecit poterit ille vocari ad scribendum acta ecclesiastica fo ri. Et sic constituitur ab epō nō hz p̄tatem eē d' ocellim illi q' ipm constituit. ff. de iur. om. iudi. l. si. Sed tñ si simpliciter constituitur sit tabellio. maxime ab epō q' haberet sup hoc p̄uilegiū: pot etiā iste vbiq;. Ad dicit etiā l' do. q' ex quo q's simpliciter constitutus est tabellio ab illo q' hz hanc p̄tatem; pot vbiq; p̄ficere instrumenta: sicut p̄sbyter semel ordinat' vbiq; ce lebrat. L' imita tñ hoc put prime dictū est.

Allia siue exactio. vi de s. Pedagogū r Restitutio quarto.

Testamentū. j. cōmu/ niter. Quid est testamētū. Rn. Panoz. sup rubrica de testa. dicit q' testamētū ē

in se volūtatis iusta sentētia de eo qd q's post mor tē suā fieri vult cū heredis institutio: vt habet in l. i. n. cta glo. ff. e. vñ sine heredis instōne nō est te stamētū. vt in l. i. d' lega. s. ante heredit. Et p̄ oīs testamētū nō p̄bendit codicillū: q' i codicillo nō pōt dari hereditas. L. de codi. l. ij. et. l. si idē. Nec p̄bendit donationē cā mortis: que est quasi que dā vltima volūtatis.

Quis pot facere testamētū: Rn. panoz. vbi s. q' edictū de testamētis ē p̄hibitiū. Dēa ergo pos sunt testari q' nō sunt exp̄sse p̄hibiti.

Qui aut p̄hibeant testari. Dic p̄mo q' p̄hibet furiosus seu mēte capt' nisi hēat lucida interualla l. furiosus. L. qui te. fa. pos. secūdo p̄hibet mur' r iurd' a natiuitate. secus si ex accidētē r scribē scit vt. l. d' iheret. L. q' te. fa. pos. Idē Bar. ubi q' addit q' iurd' tñ testat' mur' tñ testat' si scribē scit. d. l. d' iheretis. t'rcio si nō valet articulare loq; ita q' nō p̄t exp̄mere nomē heredis nec scribē. vt in l. i. iube mus. L. de testa. vbi Bar. et illa. l. infert q' ille qui nō pōt articulare loq; mortuo ē s̄ illis. et iō cū testa to: loquitur balbuciedo cum p̄us fuerit hō recte lin gue: si faciat testamētū nō valet. Et dicit semel esse exceptionē ad impugnadū testamētū qd daz: qd erat factū ab eo q' nō poterat articulare loqui. quarto impubes. vñ nisi mascul' sit in. xiiij. femia in. xij. testari nō possunt. l. q' etate. ff. e. q'nto filius. fa. nisi in castrensi vel q' sit: vt in. c. l. c. de sep. l. ij. r in. l. pe. L. q' te. fa. pos. sexto. p̄digus cui bona in terdicta sunt a iudice. l. is cui. ff. e. h' testamētū p̄us factū valet: vt ibi. De hac mā. p̄digoz vide sin gu laria s̄. Donatio. j. septimo damnat' ad mortē na turalē vel ciuilē. puta q' deportat'. vñ cōiter tenet q' tales nō possunt testari: etiā si effugiāt de mani bus iudicū. vt in. l. eius. ff. e. Si aut q's ē damnat' ad penā inferiorē: cōiter nō efficit intestabilis. pu ta si fuit p̄dēnat' ad amptatōz man' vel vt eu el lent oculi. Et Bar. in. d. l. er' in. s. si cui. et illo. s. infert q' dānatio q' p̄dit vita. libertas. vel ciuitas impedit testamētū fieri r rāpit iā factū. Secus in dānatiōe p' qua tñ l. c. l. e. vide etiā qd notat Azo.

Qui te. fa. pos. q' dānatus ad mortē testamētū facere nō pōt: siue sit dānat' vt mortaf: siue vt fiat seru' pene: siue sit deportat' i insula. Relegati aut q' nō amittūt libertatē vel ciuitatē: testamētūz fa cere possunt. si q's tñ eoz fuerit dānat' r appel lauerit: interim testamētū facere pōt. d. l. eius. r. l. qui a latronib'. ff. eo. ti. Vide etiā Zab. in de. j. de pe. r re. vbi querit an dānatus vltimo supplicio possit testari. Et videt q' sic. q' sepe dānat' quis absens ex vi statuti: q' de iure cōi dānari nō pōt ff. de pe. l. absentē. Et r̄idet fm Bar. r Bal. in di cta. l. eius. q' si ē dānatus r detētus: ita q' infallibi liter fiet executio: nō valet testamētū. vt notatur L. de do. inter. vi. r vxo. autem. h' hodie. Sed si dā nat' ad mortē in absentia ex forma statuti: testamē tū nō valet quo ad fauores municipales quib' bā niti nō gaudēt tanq; hostes siue ciuitatis. ff. de ca pi. di. l. amissioe. h' quo ad ius cōe valet testamētū q' nō p̄dit ius cōe. De huiusmodi exbānitis vide singularia s̄. c. fili'. in fi.

Dubitat de dānato ad p̄petuū carcerē r in la j co cōis sentētia ē q' est intestabilis. vt in. l. ij. ff. de pu. iudi. h' i clerico dicit Panoz. audiuisse varie fu ille p̄sulti. Mā quidā cōsulerūt q' nō pōt testari. q' illa pena eq̄patur pene mortis seu deportatiōi: vt notat Inno. in. c. q̄lter. el. ij. de accu. Cōsulen tes vo oppositū moti sunt: q' ius canonicū nō im ponit p̄petuū carcerē in penā: h' ad p̄niaz. vt in. c. nouim'. de v. sig. r in. c. q̄uis. de pe. li. vj. ergo nō dz hec pena inhabilitatis testandi. p̄dire ex p̄nia. Et hec opi. est mitio: h' alia videt verior: q' nega ri nō pōt qn ille sit q̄i mortu'. Octauo. p̄hibet pu blicus usurari: nisi p̄stet cautionē iuxta formā ca pituli q̄q; de vsu. l. vj. Nono. p̄hibet excoicatus fm opi. quomūdā quos sequit glo. in. c. decernim' de sen. excō. l. vj. Sed Jo. an. r Inno. tenēt dū r est hodie cōis opi. nec eq̄patur deportato. Decio p̄hibet seru'. xij. q. ij. allud. r. l. fili'. ff. d' testa. Dū decimo q̄libet religiosus q' p̄stet tria substātia lialia regule. extra eo. c. ij. r i autem. ingressi. L. d' sa. san. eccle. sec' d' religiosis largo mō sumptis. Duode cimo hereticus. Rō q' heretic' nihil hz cū oia bo na sua sint p̄sicata ipō iure. vt in. c. cū fm. d' here. li. vj. vñ etiā si post mortē possit detegi quez fuisse hereticū i vita: oia bona p̄nt app̄hēdi. vt in. c. ij. de p̄scrip. in. vj. Nota tñ q' h'mōi heretici et siles cū bona p̄cia p̄nt retinere bona sua donec sequat sentētia: saltez declaratiua sup facto. De hoc vide s̄. singulari Absolutio. j. in excoicatiōe d' insecu rōib' cardinaliū. Tercio decimo. p̄hibet dubius de statu suo: r dicit dubi' qn dubitat an sit in eo statu quo testari possit: vt. l. de statu. ff. eo. Quar to decimo. p̄hibet obsides. r intelligo d' obsidibus id est captiuis populi romani v' ecōuerso. puta si apud infideles essent xp̄iani obsides. vel econtra. sec' i obsidib' q' q̄ndie traditē ab vna ciuitate alte ri. vt notat in. l. obsides. ff. eo. Quinto decimo. p̄i bet dānatus ob carnē famosuz. puta q' cōfecit li bellū famosum i iniuriā alteri. r de illo fuit dāna tus. vt i. d. l. is cui. Sz dubitat an infamis ex alia cā possit p̄dere testamētū. et cōiter tenet q' sic: nisi

Inde q' si p̄ p̄nt p̄ hēmita q̄uis religiofisi' fuit nō h' p̄ statu religiofio dco potuit adē r' f' amēti

ff ij

Testamentū.ij. Fo. CCXLV.

So retinet bona vsq; ad mortem: tunc si est penitens de delicto potest testari ad pias causas. et est casus fm vni intellectū i dicta. l. j. q. illa lex remonet omne impedimētū q̄rit ad legata ad pias cās. Aut mortuus est impentēs. 7 tūc relicta p talē nō sunt p ecclesiā recipienda: sed de hoc dic vt dictū ē supra. §. primo. De hac materia vide s. Absolutio. j. De excoicatio dic vt s. dixi. Nam sicut potest facere elemosinā: vt in. c. vii. voluntate de sen. ex. ita 7 in testamēto pōt relinquere ad pias cās: licz aliō dixerit Bar. De seruo. religioso. reo lese maiestatis 7 s. liby dic q nō possunt disponere etiā ad pias causas: qz nō habent bona. j. q. j. nō est putanda. De dubio de statu suo sunt opinionēs inf docto. Bar. tenet q possit disponere ad pias cās. Bal. pra in dicta. l. j. q. nō repit iure cōcessum: s; plus placet opinio Bar. fauore pie cause: qz miles est in hoc pūilegiatus. vt in. l. ex militari. ff. de testa. m. i. forius pia causa debet esse pūilegiata. De eo qui est apud hostes credo q nō possit disponere: qz seruus est.

¶ Vnū religiosus in ep̄m p motus possit testamētū facere: Rñ. fm Tho. scō. secūde. q. dxxxv. nullo mō potest: qz sola dispōitio rerū ecclesiasticarū ei pmittit que morte finit: ex qua testamētū incipit valere. si tūc ex p̄cessiōe pape testamētū faciatur: nō intelligit de ip̄no facere testamētū h̄ autoritate apostolica intelligitur ampliata potestas sue dispōitōis vt possit valere post mortē.

¶ Quid si aliquis aliquē testari p̄hibuerit: Rñ. ab eius hereditate erit repellendus: vt. l. si q̄s al. te. pbi. l. ij. +

¶ Quot testes oportet q sint in testamēto: Rñ. regulariter fm leges. vij. testes requirunt. vt in sti. eo. §. si. hoc tamen fallit: qz q̄q; valet sine teste. vt si miles in bello scribat 7 inuiat. vt. l. v. de te. mili. Lmilitēs. Quq; sufficit vnus: vt si fiat corā impatore. vt. l. e. l. omniū. Quq; duo: vt inter filios. vt. l. e. l. hac p̄sultissima. §. ex imp̄fecto. Vbi si in tentorio. i. non in militia tēpore quo morit testet miles: vt. ff. de testa. mili. l. lucius. Similit̄ etiā in his que sunt ad pias causas. vt extra eo. c. vii. et. c. c. relatu. Quq; tres vel quatuor. vt ex sp̄ali pūilegio vt. l. e. l. si nō sp̄ali. 7. l. si vnias. vt. l. v. de i testamēto rustici. l. e. l. si. Et hoc vbi. vij. testes h̄i nō possunt. vt in dicta. l. si. Quq; etiā. vij. testes requirunt: vt q̄n testator vult testari in scriptis et nescat lras. vt in. d. l. hac p̄sultissima.

¶ Quid si testator non vult q testes sciant tenore testamēti sui: Rñ. pōt facere testamētū qd̄ dicit in scriptis. i. q̄ ip̄e p̄mo testamētum cōscribat: vel etiā scribi faciat. 7 postea cartam clausam rep̄sitet testib; di. hoc est meū testamētū rogo q sigilletis 7 subscribatis vos. d. l. hac p̄sultissima. Sed tūc per hunc modū facere testamētū non est tutus: quia multas obseruantias requirit que forte cum non seruent oportet q nō valeat testamētū. Melius est q fiat sine scriptis. scz quādo fit per notarium tūc.

¶ Quibus verbis debet scribi testamētū. Rñ. non refert si dicat. Pe. heredem instituo: vel volū

tatem meam eius dispositioni cōmitto: quia non dicitur decedere intestatus: imo dicitur testatus ad pias causas fm intellectū notabiliorē. c. cum tibi. extra eo. Nec curanduz de verbis testatoris dūmodo sint talia: per que de voluntate constet. licz Jo. an. dicat in addi. Spe. post Al. papientem qz si quis ad interrogatōnē alterius. pura dicens. vis tu talem heredem instituire. 7 ille respondeat qz sic non valet testamētū. Sed glo. in. l. i. iubemus. l. e. tenet contrariū. mouetur ip̄e: quia testator debet exprimere nomen heredis et in infirmitate defacili respondet quis ad omnia. do. Bar. tenuit qz de benignitate canonica potest procedere dicta glo. sed de rigore procedit contrarium. Et concludit Panor. qz ad pias causas valet testamētum nutu factum: p̄out tenet etiam Bal. in. l. j. l. de s. san. eccle. vbi allegat glo. in dicto. c. cum tibi. Sed in alijs posset dici: qz si constat de voluntate sua p signa vigētia: qz valet testamētū d̄ benignitate canonica. hec Panor. in. d. c. cū tibi. Bar. tūc in dicta. l. i. iubemus. dicit qz glo. ibi dicit v̄ i testatore q articulata loqui pōt. als secus.

¶ Vnū in secūdo testamēto oportet facere mentionē d̄ p̄mo. Rñ. vt notat. xvij. di. q̄m. in glo. qz nō oportet nisi in duob; casib;. P̄mo si testamētū factū sit inter liberos. vt. l. e. l. hac p̄sultissima. §. ex imp̄fecto. 7 autē. ibi posita. Alius si testator ip̄e legem sibi imposuit. puta si in p̄iori testamēto dixit. Si fecero aliud testm: nō valeat nisi dixerō pater noster. tūc in faciēdo secūdū. oportet qz faciat mentionē de p̄mo. l. si q̄s. in. p̄n. de le. iij. etiā si in p̄mo dixisset qz sibi nō liceret penitere. vide d̄ hoc s. Exemptus.

¶ Quid autē si iurauit q non veniret d̄ voluntatē suā nec mutaret. nūqd̄ pōt mutare. Rñ. fm Dir. li. ij. qz licz forte de rigore iuris possit mutare testm̄ vel sepulturā: nō tūc d̄ fm deū 7 eq̄tatē canonicā. hec Dir. Et lz nō debeat mutare p̄pter iuramētū: tūc si mutat tenet secūdū q̄uis incurrat p̄niū.

¶ Qualit̄ p̄firmat testm̄. Rñ. p mortē testatoris ad hebre. ix. Sz ante mortē quāq; mutari potest etiā si pacto p̄uenerit non mutare. vt. l. de pac. l. pactū. Ratio qz pacta que p̄stringūt liberū arbitriū vltimē 7 legitime voluntatis nō valēt. Et fm Dir. pactū nō impedit: lz iuramentū sic. eodē mō quo dictū est s. p̄rio. §.

Testamentū.ij. Quo ad validitates ei. Et p̄mo quo ad institutionē heredis quilibet in testamēto tenet sibi heredes instituire aliquē vel aliqd̄ collegiū 7 huiusmodi. 7 sine institutionē heredis non esset testm̄. l. eo. l. iubemus. Valent tamē legata ad pias causas: etiā si nō esset clausula codicillaris. 7 testm̄ esset nullū: vt notat Panor. in. c. Raynaldus. de testa. Et si quidē testator habeat descendentes vel ascendētes illos tenetur heredes instituire: saltem in eorum legitima: vt. l. de inoffi. test. autē. nonissima. qz si nec ascendētes nec descendētes habeat. tūc fm leges potest instituire alios quoscuq; dūmodo non infames: aut turpes personas. Nam tunc

+ Additio Testamentoz q̄t ff sp̄o: R̄. Que Vna d̄r testamētū nūcupatiuum 7 fm script. 7 d̄ id̄ q̄ n̄t taboiz 7 h̄p̄oiz 7 legatarioz nōia 7 oia q̄ i eo rotundt̄ corā testib; manifestat̄. Et d̄r fm script. i. subscrip̄t̄ testm̄. 7 d̄ alij polēnitatib; q̄ r̄gunt̄ i testamēto i script. fr̄o. de q̄ i l. hac p̄sultissima c. de testa. Et est qz fm d̄ scriptis in d̄ fr̄o p̄t̄ q̄ testator nūcupatiuum d̄mō corā testib; 7 addidit̄ legitimum nūcupat̄ h̄oiz 7 fm expl̄it̄ volūtatē. is. d. testa. §. si. p̄mo si q̄ n̄ h̄z nōiū. addidit̄ legitimum nūcupat̄ testm̄. 7 expl̄it̄ nō h̄ q̄ d̄oiz 7 alia d̄stituoōe 7 legata. rogat̄ eos ut sint testib;. 7 valēbit. ¶ Aliud d̄r testamētū d̄ script. et istud q̄t factū qz q̄ nō vlt̄ qz testib; 7 alijs s̄nt factū d̄spoz. ad d̄q̄it̄ multa de s̄ba. ut d̄ l. iubemus c. de testa. 7 d̄ l. hac p̄sultissima. Ad p̄d̄ sit d̄r corā nōio 7 testib; Volo ut h̄p̄oiz m̄y faciat d̄ d̄oiz 7 p̄ oia ut rotundt̄ 7 q̄z n̄ia v̄dula scripta m̄u q̄ d̄ ap̄. talē d̄ligiosū. 7 valēbit̄ fm bar. d̄ l. si ita scripto ff. de test. i.

Testamentū. iij.

fratres vel sorores possunt rüperre testamētū: et si bi totā acq̄rere hereditatē: vt. l. de inoffi. te. l. fratres. De hac mā vide s. Hereditas. Tū si p̄p̄n q̄ indigerēt illa hereditate indigētia manifesta: tene tur eis hereditatē dimittere nisi eēt mali et h̄mōi bonis indigni. Et dico tenent. s. ex debito honorū parēntis. Si autē nō indigerēt manifeste: pōt libē i alios refundere. Sec̄ tū est i quibusdā terris de p̄suetudine q̄ in h̄mōi seruāda ē si rōnabilis ē.

¶ Nūquid testator possit s̄bitare aliū heredē q̄ debeat succedere p̄mo heredi? Rñ. si testator: ha beat filios impuberes pōt eis substituere quoscūq̄: q̄ velit q̄ succedat eis si nō venerint ad pubertatē vt. l. de impu. r. al. sub. l. si testamēto. si vō puene rint ad pubertatē pōt eis substituere: si moriant sine liberis. Idē etiā si quosdā si moriant cū liberis. vt. l. de impu. r. al. sub. l. heres. r. l. se. Debet tū salua esse legitima. Et intelligit substitutio dedu cta legitima filioꝝ: r. deducta q̄ta totū q̄ dicit de tre bellianica: quaz deducta q̄libet instituit heres cui als substituit regularit post pubertatē instituit: vt etiā cū accipit hereditatē p̄ fideicommissum ab insti tuto herede: q̄ grauat? ē heres alteri restituere de reditatu: vt. in. c. Raynald. us. et eo.

¶ Quid autē si testamētū est nullū r̄ apposita est clausula codicillaris: qd̄ opabit clausula illa. puta si non valet iure testamētū: valeat iure codicilloꝝ? Rñ. dicit Panor. in dicto. c. Raynald. post glo. q̄ p̄ illā clausulā p̄stabitur legata pueniētes ab inte stato q̄ als nō valuisse. Idē tenet Bar. in. l. i. ff. de codicil. Vbi etiā querit. Quid si testator dixit: Volo q̄ valeat iure testamētū r̄ codicilloꝝ. Et res pōdet q̄ licet illa v̄ba videantur inducere repugnā tiā: tamē vt res valeat debet exponi et. i. vel: p̄ re gula q̄ ponit q̄n copula ponit inter duo incompāsi bilita resolutū in distinctaz: vt. l. si ticio fundus. de vsufu. l. e. Et erit electio heredis q̄ cōpetat iure di recto vel fideicommissi: vt. l. si. l. e.

¶ Sed qd̄ si dixit volo q̄ valeat iure testamētū v̄ saltem iure codicilloꝝ? Bar. vbi s̄. arbitrat q̄ tūc nō possit heres eligere. Mā illa p̄sēntio diminuti ua: saltē h̄z istud importare: vt si p̄mo mō. scz iure testamētū nō possit valere tūc denētiat ad aliud. Hoc p̄t et regula grāmaticali. Si nō potes mihi dare bilantū: saltē cōmoda vnū denariū.

¶ Quid si repit sic. Et volo valere vel iure codi cilloꝝ: r̄ si dixit testamētū? Rñ. Bar. q̄ bec dictio vel. q̄n apponit vni oioni vel dictioni tū sumit p̄ saltē. Perinde est q̄ ac si diceret iure testamētū. vel saltē codicilloꝝ.

¶ Quero an bec clausula. si non valet r̄. habeat locū q̄n testamētū nō valet. p̄ defectū solēnitatis omisse? Bar. dicit q̄ sic. per tex. in. l. codicillis. de le. ij.

¶ Quid si testamētū nō valet rōne volūtatis im pfecte: q̄n anteq̄ p̄plere mortuū est testator. An tūc aliqd̄ opet ista clausula. Bar. dicit q̄ nō p̄. l. si deicommissa. de le. iij. et. l. et ea scriptura. ff. de testa. secus si volūtas esset imperfecta rōne alicui solēni tatis. Et sic intellige. l. si. l. e.

¶ Quid si testator dixit. Si nō valet r̄. An bec

verba referant ad t̄p̄us p̄diti testamētū. An ad fu turū si p̄gerit nō valere? Et p̄ducit q̄ dicta ver ba p̄p̄bendunt t̄p̄us futurū: vt res potius valeat r̄. marie in testamētis.

¶ Quid si testamētū rumpat: q̄ hereditas nō est adita. vtrū tūc opet illa clausula. Bar. credit q̄ sic p̄. l. eā quā. l. de fideicō. Dū tū dicat si nō valebit vel silia verba q̄ trabant ad futurū.

¶ Quid si nō valet testamētū p̄ defectū here dis scripti non capias? Bar. dicit q̄ illa clausula opat: vt. d. l. eā quā. fm vnā lec.

¶ Quid si testamētū nō valet. p̄ defectū testat? Rñ. Bar. q̄ tūc nihil opat: q̄ q̄ nō potest testari nec codicillari. vt. l. diu. ff. e.

¶ Quid si testator legat aliqd̄ tabellioni p̄cienti testamētū nūcupatiuū qd̄ fieri pōt: vt. l. de testa. dicitur. Nūquid ip̄e tabellio pōt sibi illud ascri bere. Rñ. Spe. in. ti. de instr. edic. q̄ sic. nec ina det in penā legis co. de fal. Nec ob. l. ij. l. de his q̄ sibi in te. scri. Illud em̄ habet locū in eo q̄ dicitur vel scribit testamētū qd̄ est in scriptis: cuius vires oēs dependēt ex scriptura illa. secus i nūcupatiuo qd̄ fit hodie: q̄ ibi fit scriptura solum ad memoriā nō vt vires testamētū dependeat ex illa. Idē tenet Sdo. q̄ tale testamētū recitat corā testibꝝ: do nul la est suspitio falsitatis. Idem tenet Bar. in. l. i. ff. ad. l. cor. de fal. dicens q̄ opinio Spe. cōsuetudine approbatur.

Testamentū. iij. quātū ad executionem.

¶ Vtrū testator possit heredibꝝ suis p̄ testamētū penā imponere si nō paruerit volūtati sue? Rñ. sic. vt in. l. dele. s. pene. Dū tū qd̄ testa tor p̄cipit nō sit turpe vel in honestū. vt. ff. de p̄di. insti. quidā. vide de hoc s̄. Legitima.

¶ Per quē cogent heredes defuncti testatū sine vo lūtate eius adimplere? Rñ. heredes. j. annū cogē di sunt p̄ ep̄m adimplere. r̄ si neglexerint: tūc ip̄e ep̄us exequat. vt in. c. nos. r. c. si heredes. et eo. et in. d. c. nos. habet q̄ si. j. annū a die monitiōis nō sit exequo testamētū p̄ debentē ereq̄: deuoluūt ere cutio ad ep̄m: r̄ nō a tpe mortis testatoris. s̄ hodie cōiter ep̄i h̄nt statuta vt t̄p̄us currat a die mortis. Hoc tū limitat panor. in. d. c. nos. vt t̄p̄us illd̄ cur rat a die mortis r̄ adite hereditatis r̄ scie. vide etiā Bar. ad p̄dicta. l. i. cū qdā. de le. ij. vbi format h̄c q̄. Quidā reliq̄. l. paup̄ibꝝ declarādis p̄ semp̄o niū: lapso anno declaratiōe nō facta: ep̄us vigore statuti vult paup̄es eligere. Querit an possit. Et decidit q̄ nō: q̄ statutū loquit de executorē: s̄ ha bēs declarare nō est executor: sicut dicim⁹ differe tiā esse inter iudicē q̄ declarat: r̄ executorē. Et sic ex hoc h̄es optimā cautela ad impediedū ne ep̄us introumitat se de h̄mōi relictis etiā post annū.

¶ An autem ep̄iscopus suppleat negligentiam executoris: vel testatoris in relictis ad non pias causas. Adulti tenuerunt q̄ sic: quia omnis volū tas testatoris largo modo dicitur pia cū nō potest amplius velle: vt. l. i. l. de fa. san. ec. Adde predi ctis qd̄ notat singularit̄ Panor. in. c. q̄ dixerit atē

Codicillū & libellū vel scriptura vel l̄za r̄ qua testator volūtate suā figurat. r̄ si aliq̄ p̄dip̄ nōtate in faciat testa mētū de 267 suis

nota.

In dō testamēto suffiunt duo vel tres testis vtz r̄ r. n. esse. q̄ de testamētū ubi dicit̄ qd̄ testamēta q̄ p̄v̄ochiam r̄ oīa p̄s̄bitō suo r̄ duobꝝ vel tribꝝ p̄sonis idoneis statūt r̄ extima nōtate firma dētum p̄manē substituatōr anathēz p̄hibētz ne qd̄ h̄y modi audeat r̄s̄mōd̄ r̄stantia

Vtū religioſi possunt eē executores testamētoꝝ r̄ dignit̄ fidele q̄ n̄ p̄ r. religioſi. q̄ de testamētū ubi dicit̄ Religioſi q̄ r̄toꝝ ab aliquo r̄ sua ul tina volūtate deputat̄ esse nō p̄. r̄ velle vel nolle nō habent q̄n officū suscipere vel exeq̄ r̄ a suo sup̄iori petita licētia r̄ sup̄ q̄ obtinē. Ergo q̄ p̄t de licētia suorū p̄latoz. q̄ ab op̄e r̄h̄itat̄ r̄ nū nullū religioſi debet excludi. s̄ exequo testamētū q̄ op̄ r̄h̄itat̄ r̄ nū. ut r. dū defūtoꝝ x̄m. q. y. ubi dicit̄ dū defūtoꝝ q̄ modis inuāt. s̄z oblatōibꝝ s̄rdōh̄. p̄nbꝝ s̄oz. et r̄h̄azoz. r̄ r̄uimo rogatoꝝ

de coed. p̄ q̄
ru ipedito im
mēto iuris et
facti exēplific
absolutio nō ē
do tempore et
uoz alteri
ti. Et p̄ boctā
fren. edic. vbi
ereq̄. j. annū
Mā illud t̄p̄us
h̄ ponit i fūoz
tas. Et p̄dicta
ep̄us se intron
spolitōne iuris
Dū erec
elem. r̄rari a
Rñ. fm l. bo
videt esse magi
t̄p̄ elem. r̄ r̄as
li? vidēs ampli
dubū facit. Si
elem. r̄ r̄as diltra
m. r̄ r̄as facit r̄
fūoz? uterim a p
Quid h̄ de pla
est in remotis: vcl
erecutio nē imple
e. religioſus. in
tutio. v. r̄ Religio
Est
nō p̄h
el. r̄
testibꝝ p̄hibētoꝝ
Sec̄ in l. testibꝝ
p̄notat. l. codicillo
forma. fides i testibꝝ
sit lem? vel liber. Se
q̄ sepe nota d̄m̄lup̄
de ver. sig. fozas. s. u
querit nō tū p̄ d̄o
minali. iij. q. iij. S̄
comēns vt i dicto.
req̄rit letus: q̄ femi
criminali. r̄ r̄. q. v. r̄
m̄lū adit h̄i admitt
m̄lū? m̄lū adit
de crim. l. r̄ d̄erit
i modū in q̄m̄ d̄is se
vbi de hoc i glo. r̄. c. r̄
m̄lū. in. l. de testa. s̄
notā glo. r̄ Bar. in. l.
m̄lū. q. iij. c. j. r̄ l̄ta
q̄ r̄at p̄nā fidei: fa
not. vcl s̄ impubes.
t̄m̄lū. r̄ r̄. a. n̄is. d̄ic
r̄ n̄m̄lū? a r̄stamētū
q̄ n̄m̄lū. iij. q. iij. s̄

de coes. p. q. tps pñu in odiu negligētū nō cur
rit ipedito impedimēto iuris vel facti. De impedi
mēto iuris exēplifica i suspēsiōe. De impedimēto
facti exēplifica d tempore quo extitit in curia post
absolutiōē r tempus reuersionis. secus dic quā
do tempus est pñu. nō in odiu negligētie: h in fa
uorē alteri. r istud tps currit ipedito etiā ignora
ti. Et p hoc facit dictū singulare Spe. in ti. de in
stru. edic. vbi dicit q si executor testamēti n̄ potuit
ereq. j. annuz nihilomin⁹ deuoluē ptās ad ep̄m.
Mā illud tps āni nō fuit pñu i odiu executoris
h̄ pot⁹ i fauorē defuncti ne diu differat ipi⁹ volū
tas. Et p̄dicta intelligit etiā si testator. phibuisse ne
ep̄us se intromitteret: q; priuar⁹ nō pōt tollere di
spolitionē iuris cōmuni.

¶ Vtrū executor debeat tardare distributionez
elemosynarū ad hoc vt res defuncti meli⁹ vēdant
Rū. fm Tho. in quolz. q i mora modici tps nō
videt esse magnū piculū. vñ si executor p modicū
tps elemosynas dare differat: vt rebo defuncti meli⁹
vēditis ampliores elemosynas dare possit: lau
dabiliter facit. Si vō ecōuerso p multū tps differat
elemosynas distribuē: vt i modico ampliores ele
mosynas faciat: nō videt esse sine culpa q; forte de
fuerit interim a purgatorio liberaref.

¶ Quid si de plurib⁹ executorib⁹ vn⁹ moriat: vel
est in remotis: vel nō vult ereq? Rū. alius potest
executionē implere: nisi testator aliud exp̄serit. cū
eo. religiosus. in. vj. vide de hac materia s. Resti
tutio. v. r Religio. j.

Testis. j. Testes possunt esse oēs q
nō phibent. ff. de pba. l. ab ea pte. r. ff.
e. l. j. r extra eo. c. j. in glo. L. dicitū em̄ de
testib⁹ phibitōū est.

¶ Sex sunt i testib⁹ marie attendenda q his vltib⁹
p̄tinent. Conditiō. sexus. etas. discretio. fama. Et
fortuna. fides i testib⁹ ista req̄res. Cōditio. sex
an sit seru⁹ vel liber. Seru⁹ em̄ a testimonio repellit:
q; sepe metu dñi luppm̄it testimonij veritatē. cū
de ver. sig. fons. §. testes. fallit tñ cū de facto fui
querit. nō tñ p dño: vel p dñm. vt in. §. Itē in cri
minali. iij. q. iij. Sicut admittit i defectū testis: h cū
tomētis vt i dicto. §. Itē in v. Itē seruī. Secūdo
req̄rit sexus: q; femia nō admittit i testimoniu in
criminali. xxij. q. v. m̄lerē. r dicto. §. testes. In ci
uilib⁹ aut bñ admittit. xv. q. iij. §. ex eo. Sicut i cri
minalib⁹ m̄ter admittit i testimoniu cū ciuilit agit
de crimie. Et p̄ clericos d adulterio infamatos: cū
i modū in q̄stiois seu acceptiois agit. extra eo. qm̄
vbi de hoc i glo. r. c. rā lris. nō admittit etiā i testa
mētis. in sti. d. testa. §. testes. in codicillis aut sic. vt
notat glo. r Bar. in. l. fi. l. de codi. Tercio req̄rit
etas q; minor. xij. annis nō admittit etiā in ciu
lib⁹. iij. q. iij. c. j. Nota tñ q licz dicū impuberis.
nō faciat plena fidē: facit tñ plenū iudiciuz ad tor
tura. vide s. impubes. In criminalib⁹ aut n̄ admit
tit minor. xx. annis. dicto. §. Itē in criminali v. Itē
i testimoniu. Quarto req̄rit discretio: q; furiosus
r mentecapt⁹ a testimonio repellunt: sicut ab offi
cio iudicandi. iij. q. vij. §. tria. Et hoc nisi habeat

lucida interualla: vt. ff. de testa. l. qui testamēto. §.
nec furiosus. Quinto req̄rit fama: vt sit bone vite
Mā infames a testificādo repellunt. extra d testi.
co. p̄terea. De hoc dic vt s. Periuurū. Sexto req̄
rit fortuna. l. vtrum locuplex vel egenus. dicto. §.
Itē in criminali v. itē testū. Septimo req̄rit fides
q; infidelis p̄ fidelē nō admittit. ij. q. vij. si hereti
cus. Sūt r alia quedā p̄siderāda. Primo vtrū sit
inimic⁹ eius p̄ quē fert testimoniu: vel amic⁹ eius
p quo testificat. iij. q. iij. testes. v. ideoq;. Itē ob
scuri r ignoti non admittunt: vel solū admittunt
cū tormētis: aut vberib⁹. vt i auten. de testi. §. san
ctim⁹. col. vij. Itē nec executores negotioꝝ vñ p̄cu
ratores q in tpa cā fuerūt actores: vel responsales.
extra eo. in sup. Immo etiā q fuit p̄curator vñ ad
uocat⁹ i p̄on iudicio nō recipit in teste in cā appel
latiois. extra eo. romana. l. vj.

¶ Vtrū q̄s possit admitti ad testimoniu i sua cā
Rū. nō. neq; p̄ncipalit nec secūdario. L. e. l. oib⁹.
Vñ vēditōr in cā rei vēditōr nō admittit. p em
ptore: q; cā p̄ria vēditōris esse videt. neq; vēditōr
in cā pignoris. p creditore. vt. ff. de appel. l. ab ere
cutorē. fallit hoc in legatarijs r fideicommissarijs q
ferūt testimoniu in cā testamēti: cū agit de heredi
tate: nō de legatis: nec fideicommissis suis. bene tñ
possunt scribi r ee testes i eo testamēto in q eis ali
qd legat. vt. L. d. testa. l. dictantib⁹. Itē fallit in col
legijs r corpib⁹: in q̄b⁹ eoz singulares p̄one. p cā
vniuersitatis ferre p̄nt testimoniu. xij. q. ij. super
pudētā. extra eo. in sup. r. c. nūcūs. Et in. d. c. in
sup. dicit panoz. q nō solū clerici ecclie i ciuilib⁹ et
alijs testib⁹ deficiētib⁹. h etiā p̄latus pōt testificari
in cā ecclie sue: dñmō p se cām illā nō pmoueat.
Et nimir q; pōt ee iudex in cā ecclie sue. ij. q. vij. si
q̄s erga. forti⁹ h̄ pōt esse testis. Et hoc ideo: q; cau
se vniuersoz nō sunt singulor. r si cōmodū cōtin
gat singulos. xij. q. ij. q manumittit. r hoc nisi fue
rint actores vel r̄sales vt dictū ē.

¶ Vtrū in cā p̄muni duoz alter admitti debeat
ad testimoniu: Rū. nō: q; cōis duoz vtriusq;
est. ar. ff. de ritu nup. l. illud. Et ideoz in socio crimi
nis r p̄cipe. d. §. Itē in criminali. v. Item liberi. r
extra eo. veniēs. Nec ob. extra eo. qm̄. Mā illud ē
sp̄ale in cā denūciatiois: vñ ibi admittunt socij cri
minis ad p̄sumptōz. cū d adul. significasti. Credet
etiā socijs criminis i exceptis vt i crimie lese maiesta
tis r hmōi. vide de hoc s. In q̄stio.

¶ Vtrū parētes vel liberi possint p vel p̄ se ferre
testimoniu: Rū. generalit p rectā lineā ascēdētes
vñ descēdētes. p vñ p̄ se idonei testes nō s̄. dicto. §.
Itē in criminali. v. Itē testis. r v. Itē parētes. r. ff.
e. l. testis. Idē ē de m̄re: h̄ tñ ambo parētes in casu
admittunt p filio. scz cuz querit de etate: vel nati
uitate. vt extra q si. sint le. c. transiisse: r. c. p tuas.
Itē vbi agit de impedimēto matrimonij rōne cō
sanguinitatis vel affinitatis. extra eo. quōtiēs. Le
terū si agit an sit p̄tractū matrimoniu vel non: tūc
mater est suspecta si vir sit supior diuitijs vñ gene
re. extra eo. sup eo. d. ij. Vbi vō m̄moniu ē con
tractū: nō sepat nisi p legitimos testes. vt. d. c. sup eo.
in glo. Itē pater r fili⁹ i eodez testō p̄nt esse testes.

Testis. ij.

fimilit duo fratres. d. s. Jte in criminali. d. Jte pr.
z s. Jte duo. Quedam tñ psona sunt q aduersus cõ
iuctos suos testificari nõ cogunt vt aduersus soce
rũ. generũ. vitricũ. pũgnũ. lobinũ. sobinã. sobri
ne nariũ. eosq; q in pon gradu sunt. Jte aduersus
pionũ z patronã z liberos e. vt. d. s. Jte i crimi
nali. d. Jte lege. Jte de domo actous vt accusato
ris testes nõ debet pduci. iij. q. v. p totũ. Jte testi
ficari nõ pñt p clericos i criminali cã viles psona. ij.
q. i. in pñis. qz testificatiões z pbatões in cã cri
minali debet esse apũssime. vt. l. sciãr. l. de pba.
Jte testes singulares nõ pbãt p se sine psumptio
nibz z administratiõis alijs. et de elec. bone. el. f.

Quid si duo vel tres testes viderit pforamen
virũ z mulierẽ se miscetes. vtrũ pbat idẽ act? an
sint singulares p eo: qz vn? vidit post aliu z nõ sil'
Bal. dicit qz pbãt qz nõ psumit pluralitas actũ
Et ita tenet Ly. in l. hac pũtũssima. l. de testa. et
Spe. in ti. de testi. vbi dicit qz testes etũtes iuxta
parietẽ vel corinã: de auditu fidẽ faciunt. vt in. c. p
terea. de teste. z ibi nota glo. Idẽ tenet H. de. ponẽs
exemplũ in. q. facti. Quidã tabernarius subtraxit
die luc caphũ argenteũ quẽ volebat restituẽ: nec i
pũtia testiũ ofiteri: licz in pũtia ipi? mulieris non
negaret. Mulier illa notarũ et quosdã testes po
sui post parietẽ: z tabernariũ hoc ignorãtẽ indu
xit ad pfitendũ sibi: qd subtraxerat z pmissit resti
tuere: quo audito mulier rogauit tabellionez z tes
tes sup pessione tabernarij: quasi velut qz pfectio
possit pbari p testes. licz ipi nõ viderint psonã lo
quẽtem. qd est notabile verbũ fm Panoz. in. c. ex
lris. de pñe. Jdez voluit Bar. post glo. in. l. ij. S.
Jdez labeo. ff. de aq. plu. ar. Et facit ad. q. nõquid
cecus põt deponere sup verbis deponentiũ: s; hz
notas illoz voces. vide bonã glo. in. c. testes. iij. q.
ix. vide etiã Panoz. in. c. cuz cãm. de testi. Et sciã
qz cõter tenet p legitas qz spãle sit in testõ. Non
em valet testimoniu: nisi testes viderint z audierit
testatore loquẽtem: vt est tex. in. l. si nõ spãli. l. de
testa. Et hoc ideo vt arbitroz. qz vox testatoris pp
infirmitatẽ solet mutari. Nota qz sacerdos nõ dz
esse testis in instrumẽtis cõsecratis totalit inter secu
lares. xiiij. q. ij. q. 3. Et hoc intellige de honestate. et
non de necessitate.

Testis. ij. De numero testiũ. Et q
dem duo testes regularit necessarij sũt
et sufficiũt. ff. e. vbi numer? iij. q. iij. S.
Jte in criminali. d. Jte vbi.

Utrũ i aliq̃bz causis sufficiat vn? testis: Rñ.
regulariter nõ sufficit vt dictũ ẽ. tñ in aliq̃bz cas
ibus sufficit vn? vbi alteri p̃iudiciũ nõ inferẽ. vid
ẽ. Probatio. Jte stat testimonio vni? vbi de par
tiũ p̃sensu ita puenit: cũ z testimonio aduersarij sta
ri possit. l. de fideicõ. l. fi. Jte qñ querit vtz aliq̃s
sit emẽdatus de crimie: stat testimonio sacerdoti:
qz cũ in secreto p̃fiteat alie pbari nõ põt. Jte i cor
rectione fraterna sup prima correctione charitati
ua per vnũ solum pbatũ: quia nec aliter potest.
extra eo. in omni. Jtem licz vnus testis non faciat
p̃bationem: facit tamẽ p̃sumptionẽ. extra. de suc.

ab intest. c. fi. vbi addit Panoz. singulare dictũ. qz
vbi agit de magno p̃iudicio seu de re magni valo
ris: non deserit iuramẽtum in supplementũ. pba
tionis p id quod notat in. c. fi. de iurẽmf. Et ex hoc
dicit nota qz etiã prelato sup iure ecclesie nõ deser
tur iuramẽtu in defectũ p̃bationis: cuz q̃stio est
multũ p̃iudicialis. vnus tñ testis sufficit cũ fama
in cã civili. ar. et de ap. c. i. in glo.

Utrũ in aliquibz requirant testes plures qz duo
Rñ. in multz plures requirunt: vt i testamẽto. vij.
In codicillo. v. Jtem. v. requirunt testes in dona
tione cã mortis. l. de dona. cã mor. l. fi. Similiter
qñ debitor vult p̃bare solutũ debitũ qd in scrip
tũ factũ. l. eo. l. testis. Jte q̃tuor testes requirunt
cũ dant ad reprobandũ instrumẽta. ar. d. l. testis.

Utrũ contra aliquas p̃sonas requirat maior
numerus testiũ: Rñ. sic. primo cum p̃sul accusat
ij. q. iij. p̃sul. Et p̃sul fm glo. ibi: dicit ep̃us card
nalis qui nõ damnat nisi. lxxij. testiũ. Presbyter
autem cardinalis: nisi. lxxij. testiũ. Diaconus
cardinalis vbius romẽ: nisi. xxviij. testiũ. Subdia
conus. Acolitus. Exorcista. Lectoz. Mõstarius.
nisi. vij. testiũ. Et habet locũ specialiter in ep̃is
copis. p̃sbyteris. diaconibus. z clericis ecclie roma
ne. ppter eius dignitatẽ.

Sed nõquid p̃tra papam duplicabunt testes
Glo. dicit qz nõ. imo duo sufficiunt. Et i hoc papa
est detentis cõditionis: qã sine cõpatione maioz
alijs creatus est. z ideo sine spe venie p̃demnat vt
dyabolus. de pe. di. ij. pncipiũ.

Testis. ij. Duo ad actũ testifican
di. Testes iurare debet dicere veritates
quã nouerũt. iij. q. ix. hortamur. nec ad
miscere falsum: nec de suo aliq̃d adijcere. iij. q. ix.
pura. Jte nulli testi credit nisi iurato. extra eo. nu
per. z c. fraternitatẽ. z c. tuis. vbi dicit panoz. qz etiã
ep̃o nõ credit vt testi sine iuramẽto. z excepto pa
pa. nõ eredit in p̃iudiciũ alterius verbo cuiuscũq;
z qualiscũq; fuerit auctoritatis: etiã legato card
nali nõ est credendũ in p̃iudiciũ alterius: ex quo
ter. excipit solũ papa. extra eo. cã a nobis. marie
his qz nõ sunt modicũ p̃iudiciũ. Põ tñ bmo iura
mentũ apte aduersa remitti. d. c. tuis.

Testes singulatim examinari debent z i secre
to. Sed iurare tenent p̃nte pte aduersa. extra eo.
In nomine dñi. z. c. venerabili.

Torneamentũ. Torneamẽ
ta dicunt in quibz milites ex cõdicto ve
nire solent z ad ostentationẽ virũ su
rũ z audacie temere cõgredi.

Utrũ torneamenta facere sit peccatũ: vide s.
Ludus. Et de pena p̃gnãtium in torneamento
vide s. Sepultura. iij.

Transactio ẽ de re du
bia z lite incerta: necdum finita nõ gra
tuita pactio. ff. eo. l. j. Licet ẽr intelligas p̃ntẽ vt fu
tura: qz etiã añ litẽ põt fieri transactio. Secõ nota

Anno in c.
qz i p̃iudicio
Alors aut dicit
spualiter dicitur
z nõ spale. d. c.
de re. gnu. ad
re. p̃parat. quã
dã quã dicit ad
cua p̃nti sibi bi
vtrũq; det spõa
in iurẽ p̃te.
qz ius nõ dz vel
suo sine aliqua
p̃nti in causã
fiat trãactio z i
ecoz. vel etiã vbi
one z interueni
ant populo ad
iudicã: p̃tonalis
sac̃re iudicã re
dico. c. docetoz.
factã autẽ lupio
ecclia ex hoc qz gra

Utrũ
testamẽtũ
z c. ni
eo dz succedere bõ
telã bmo. Jte de
flamẽto. vt nõ ex
naunder. et offi
vlp ad. iij. anni
cura qz durat vlp.
Utrũ clerici
Jo. dicit lxxij. c. fi.
in p̃nti recipi si volũt
quã denoz qz lig p̃
tonõ in tenent tute
neat. vt. l. de la. an
Utrũ ep̃us vel m
Rñ. fm Jo. vbi dicit
nõ põt recipi tute
s. deo aut amouet
sonaz oēs clerici ve
nit. d. lxxvij. z lxxv.
Ep̃us gubernans
gruz nõ p̃cipi
conũ agit. Et b. nec
admittrare tute et
intelligit. d. s. deo au
gnar dictã. c. puenit

Utrũ
Enati
Gari
terius vice
Quã sunt spõs vi
vota. et eo qz q̃
gymnasticã parochi
carpitales mercẽs
quã b. iudiciũ p̃iudic

Inno. in c. statumimus. extra eo. dicit. qda dicit qd i spualibz pot intuenire ppositio: trasfaccio nuq...

Tutela. Implet est. l. testameteria ut qm pat d tutore filio in testameto. It legitima q defert a lege...

Utruz clericus teneant suscipe tutela: In f. fm Jo. dist. lxxxvj. c. si nullu cogunt recipere legitima...

Utruz epus vel monach? possit recipere tutela: In f. fm Jo. dist. lxxxvj. c. si nullu cogunt recipere legitima...

Uenatio. Vide supra. ferie. Bicarius. Quid sit: Dic fz dir. li. iij. ti. viij. est is q alterius vice no suu gerit officiu...

Quot sunt spes vicarioz: In f. fm Lan. in de. vnica. et eo. q quoz. Quidz em sut vicarij ppetui ecclesiarz parochialiu: de qbz b. Alij sunt vicarij tpalet: sic mercenarij: qz ad tpus sumunt ad curaz ad adinuadiz pncipale recoze: q no dz b...

nestate sine pbytero socio missa: catate. d. vi. z bo. cle. vt qzq. Alij deputant ad aliquaz puincia dioc...

Quis aut dicat hie cura aiaz an platus vl' vicari?: In f. fm Lan. q auerontas epuz q recipiunt curaz aiaz. It de dir. di. q ipa auerontal epalis facit vicarias ppetuas no mutabiles. extra eo. ad hoc. Et hoc intellige qm eccleie st parochiales alz no sunt ppetui. imo ad velle suu pot prelatus remouere: da tm no sint p epm instituti. ex de ca. mo. pbyteri. li. vj.

Quero. Statuto ecclesie cauet q sede vacante: ius rudio epz exerceat p archidiaconu: vel anti qore canonici. nu qd hmo p hoc cescant hie curaz: R. Lar. q no. Ma pot hie talz vicaria z retinere curz hoc bificiu curatu vl' dignitate. vt i de. statutu. d. elec. An aut vicari? ppetu? possit sibi aliu vicariu substituere. In f. Lan. di. q no. It pau. ad ptes tti pt sibi substituere ex ca. z hoc coter tenet. put recitat Lar. vbi s. Nec e hie d. pcuratore z negocioz gestore: q pt aliu ppetuu substituere. ff. ma. l. li. pcuratoze. It fm pau. aliud em pcuratoze iudicij q plitaz pstatodez fact? e dnz litis. et de pcur. c. j. z ij. li. vj. Aliud est i vicario q no est dnz eo. ti. c. ij. z cu? industria e electa. z hoc videt esse spale: vt no substituatur: ne pcedatur in infinitu. de rescrip. cum in mult. li. vj. Et Lar. dat aliqz ratione: q cu talis vicaria sit titul? no pt pferri nisi de supiois auete.

Ma quid aut i pstitudo vicarij ppetui reqratur pensus patroni: Dic fm Lan. q reqrit cofensu rectoris z etiā patroni: cum de vtriusqz pte iudicio agat: in hoc q creat titulus ppetuus i ecclesia. p hoc extra de iur. pa. postulasti. Sed de tpa li vicario. Die solum epm hoc posse ex causa. c. cum ex eo. de elec. li. vj. Et similit? si causa ardua subessez: tunc epus possit constituere ppetuus inuito rectori z patrono: quoz ptradicio irrdonabilis non foret admittenda. Habet. n. epus libera dispositioz bificioz sue diocesis. ita q ex ca pot ius vni' eccleie dare alteri. de reli. do. pstituz.

An aut epus sine pnsu psoni possit remouere vicariu ppetuu. Dicit Lan. z Dan. q epz debet...

+ Additio. fz qd r. q unatib? lxxxvi. Di. q quoda pvena...

Falib? l. l. lita. s. h. illinta. d. r. pt ut l. 1. 7. p... tuf. It ex pfo qz riro no d' lita. H. sit paup. na pt ali vitho qz...